

WHO IS MILINKEVICH?

On-line канферэнцыя на «Радзё Свабода»

ТАДЭВУШ КАСЦЮШКА

паяк, беларус ці ліцьвін

ЖАХІ ДЫКТАРАЎ

Або Як робяцца «каляровыя» рэвалюцыі

ДЗЁННИК БРСМ-аўца

WHO IS MILINKEVICH?

НАПРЫКАНЦЫ СТУДЗЕНЯ АДБЫЛАСЯ ON-LINE КАНФЕРЭНЦЫЯ НА «РАДЗЁ СВАБОДА» З АДЗІНЫМ КАНДЫДАТАМ АД ДЭМАКРАТЫЧНЫХ СІЛ АЛЯКСАНДРА МІЛІНКЕВІЧАМ. МЫ ПРЫВОДЗІМ НАЙБОЛЬШ ЦІКАВЫЯ І АРГЕНТАЛЬНЫЯ ПЫТАННІ, ЯКІЯ ЗАДАВАЛІСЯ КАНДЫДАТУ Ё ПРЭЗІДЭНТУ. СТЫЛЬ, ГРАФІКА І АРФАГРАФІЯ ЗАХОЎВАЮЦА.

- Шаноўны спадар Мілінкевіч, ці адчулі Вы сябе інакш, калі Вас абралі Адзіным Кандыдатам і калі так, то ці разьвіваецца ГЭТА ў Вас далей? 2. Чым, па-Вашаму, адрозьніваецца кансалідацыя народа духоўная (культурная) ад палітычнай? Дзякуй, зычу ПЕРАМОГІ!!! Шпакоўскі А.

- Шчыра дзякую за веру ў перамогу.

1. Кангрэс, які абраў мяне адзіным прэтэндэнтам на пасаду прэзідэнта Беларусі ад аб'яднаных дэмакратычных сіл, выдаў мне велізарны крэдыт даверу. Сёння я прадстаўляю не толькі ўласна Аляксандра Мілінкевіча, за мной стаяць сотні тысяч грамадзянаў Беларусі, якія адкрыта, не баючыся, а часам і насуперак рэпрэсіям уладаў, кінулі выклік рэжыму. Таму сёння, з'яўляючыся адзіным, я адчуваю вялікую адказнасць за кожнага з гэтых людзей. Я не маю права быць слабым, не маю права схібіць, не маю права зняпраўдзіць чаканні людзей, якія прагнуць перамены ў Беларусі.

2. Я бы не дзяліў гэтыя два паняцці. Палітычная кансалідацыя дзеля дасягнення палітычнай мэты, якая сёння стаіць перад намі, не будзе трываць без кансалідацыі духоўнай, якая, я перакананы, мусіць базавацца на нашым багацейшым гістарычным, культурным падмурку, на асэнсаванні грамадствам сябе не проста супольнасцю людзей, якая жыве на гэтай тэрыторыі – а НАЦЫЯЙ. Памяць і гонар продкаў, якія стагоддзямі па цагліцы будавалі Беларусь, мы не маем права абражаць, пагаджаючыся на сённяшні прыніжаны і ганебны стан нашай Бацькаўшчыны, на страх, апатыю, якія сёння апанавалі грамадства, духоўны і нацыянальны заняпад дзяржавы.

ШАНОЎНЫЯ БЕРАСЦЕЙЦЫ!

– Калі Вы падзяляеце нашыя погляды на сучасную сітуацыю ў Беларусі і нашыя надзеі на будучыню,

– калі Вы жадаеце супрацоўнічаць з намі, стаць сябрамі "Дзеда Зіча" ці проста перадаць цікавую інфармацыю,

паведамляем, што

звязацца з намі можна праз распаўсюджвальніку нашай газеты, альбо па тэл.: 23-68-02 з 12⁰⁰ да 17⁰⁰.

Маб.: (029) 660-57-41, (029) 725-15-39.

МЫ ЧАКАЕМ ВАС!

Рэдакцыя "Дзеда Зіча"

СВАБОДА ПРАЎДА СПРАВДЛІВАСЦЬ

Аляксандр МІЛІНКЕВІЧ

І калі мы дасягнем сённяшніх палітычных мэтай – гэта значыць вернем у Беларусь дэмакратыю, свабоду, праўду, справядлівасць, надзвычайную важнасць набудзе духоўная кансалідацыя грамадства. Пачатак дэмакратыі ніколі не бывае лёгкім. І дзеля таго, каб ізноў не страціць так цяжка здабыты каштоўнасці, мы мусім скансалідаваць грамадства вакол тых спрадвечных паняццяў, як незалежнасць, свабода, годнасць.

- Спадар Мілінкевіч! 1. якія змены чакаюць простага беларуса, калі Вы прыйдзеце да ўлады? 2. што ў Вашай праграме можа зацікавіць мяне, студэнтку? 3. чаму менавіта "свабода, праўда, справядлівасць"? студэнтка з валожнына

1) Просты чалавек больш ня будзе адчуваць страху. Зьявіцца магчымасць зарабляць грошы. Ня будзе беспрацоўя. Ня будзе патрэбы ехаць у працоўную эміграцыю. Будзе ліквідавана кантрактная сістэма.

2) Першае, што трэба ліквідаваць, гэта прымусовае разьмеркаваньне. Людзі маюць права выбару працы пасля заканчэння ВУ. Дзяржава мае права запрагнаваць, але ня мае права патрабаваць, каб чалавек паехаў, напрыклад, у Чарнобыльскую зону.

3) Мне здаецца, гэты тры словы праблемныя ў Беларусі. Менавіта гэтага нашаму грамадзтву не хапае.

- Jakaja na vasu dumku bacycca bielaruskaja skola? Ukazecie jaje miesca (ja u sensie rejtynhu akladau vykladcykau)?

- Беларуская школа павінна быць і будзе сучаснай і незаіздэалагізаванай. Яна будзе выхоўваць асобу і грамадзяніна. Вучні павінны атрымаваць больш практычных ведаў і навыкаў, чым тэорыі.

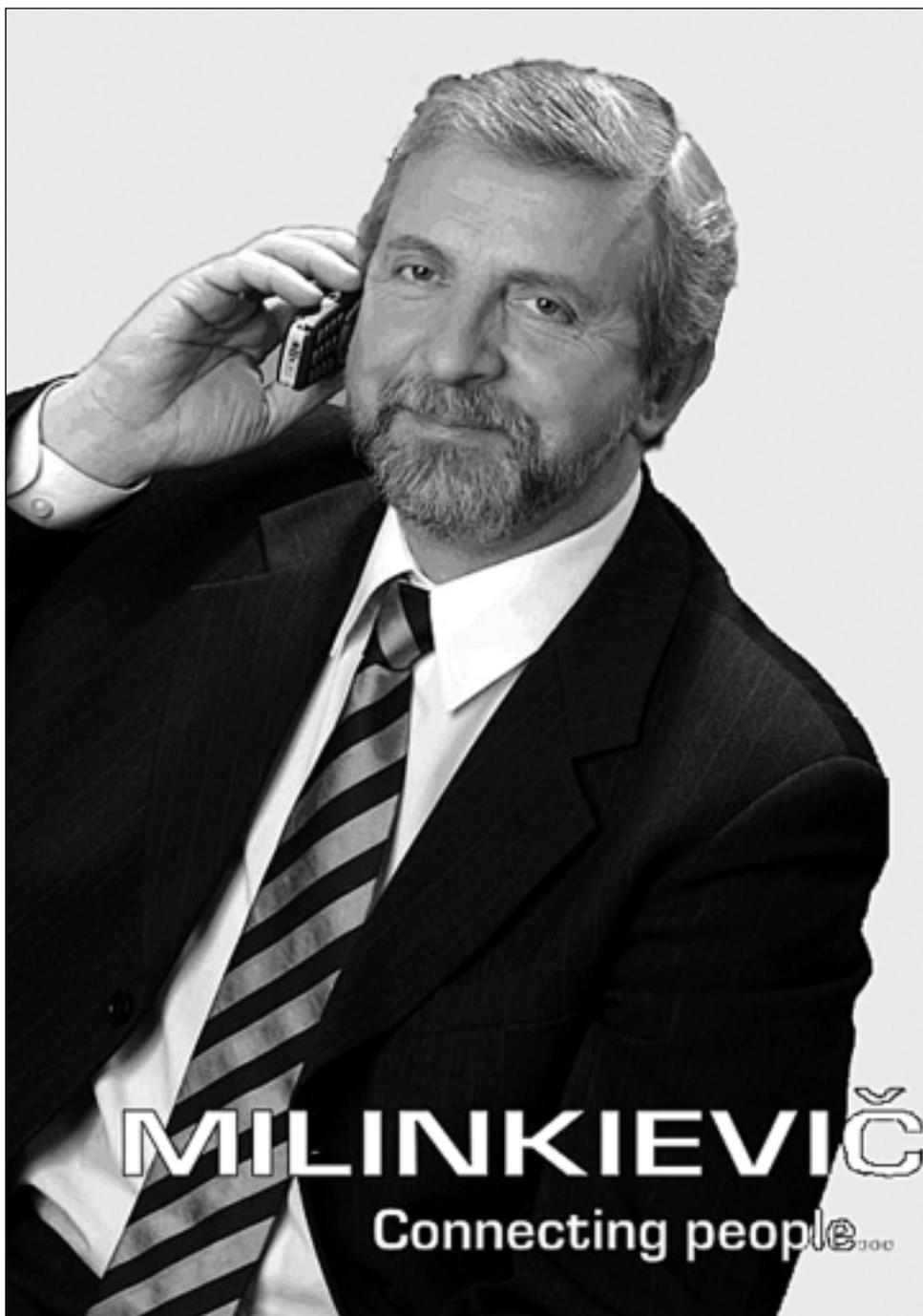
Што тычыцца заробкаў настаўнікаў. Заробак настаўніка павінен быць роўны сярэдняму заробку па прамысловасці.

- Что будет с нынешней властью после вашего прихода? В частности с действующим президентом и его ...? Спасибо!

Мы, я і аб'яднаныя дэмакратычныя сілы, выступаем за дэмакратычную Беларусь, з дакладным і канкрэтным падзелам улады. Вырашаць, ці з'яўляецца нехта злачынцам і якое яму несці пакаранне ў дэмакратычнай Беларусі, будзе незалежны і палітычна неангажаваны суд.

- Паважаны спадар Мілінкевіч, жадаю вам па-першае поспехаў ва ўсіх вашых справах, а па-другое здароўя, таму што вытрымаць усе так званыя папярэдзеньні і ўсё таму падобнае можа не кожны. Аднасуся да вас зь вялікаю павагай але й маю пытаньне. Я вельмі ўпэўнены ў тым што рэжым зробіць усё, каб Лукашэнка атрымаў перамогу й мне здаецца

(працяг на с. 2)

(Працяг. Пачатак на с. 1)

будзе каля 77% як заўжды. А што пасля? На вуліцу выйсьці? куды? ды колькі народу трэба дзеля гэтай справы? 3 павагай, спадар Максім з-пад Вільні

– Перадусім шчыра дзякую за цёплыя словы. Заўважце, улада вельмі любіць высокія лічбы, гэта пацвярджаюць і афіцыйныя вынікі ўсіх папярэдніх выбараў і рэферэндумаў. Ніхто не сумняецца, што і гэтым разам будуць намаляваныя чарговыя “элеганцыя” працэнты. Наш штаб атрымаў звесткі пра нібы ўжо спушчаныя на месцы ў рэгіёны лічбы. Напрыклад, у адным з раёнаў – 87,8% за вядомага нам палітыка. Наколькі яны сапраўдныя, пакажуць вынікі. Кажу Вам, мы працуем не на тое, што абвясціць спадарыня Ярмашына, мы працуем на перамогу.

– Аляксандар Уладзімеравіч, жадаю Вам перамогі, якую з нецягліваасцю чакае Беларусь! Але ж пытаньне не з прыемных: калі аб’яднаная апазыцыя пацярпіць афіцыйную паразу (а ў гэтым ніхто не сумняецца), а маг-

чымыя вулічныя акцыі не дадуць плёну, што далей? Ці застанецца апазыцыя адзінай, з Вамі на чале, і працягне барацьбу? Ці не паўтарыцца сітуацыя 2001 года? І яшчэ пытаньне: ці не скажаце Вы людзям разыходзіцца па дамах, як у свой час сказаў Ганчарык, а яшчэ раней – Шарэцкі?

– Усвядомце, калі ласка, усю значнасць і сур’ёзнасць таго, што адбылося. Упершыню, за гады беларускай незалежнасці, фактычна ўсе, падкрэсліваю, усе здаровыя дэмакратычныя сілы, нягледзячы на свае палітычныя погляды, аб’ядналіся дзеля таго, каб змяніць сітуацыю ў Беларусі да лепшага, пабудоваць дзяржаву, якая будзе з пашанай ставіцца да ўласных грамадзянаў і якую будуць шанаваць у свеце. Гэта не ёсць змушанае аб’яднанне, дзе кожны толькі і шукае магчымасці, каб зняць з сябе адказнасць і адыйсці ў бок. Кожны разумее, што ўнутрыпартыйныя, унутрыарганізацыйныя разборкі сёння толькі на карысць існуючаму рэжыму. Кааліцыя – гэта значнае дасягненне дэмакратычных сіл Беларусі, ацэнку

WHO IS

якому дасць нашая перамога і гісторыя. Мы выдатна разумеем, што 19-м сакавіка можа нічога і не закончыцца. Мы дамовіліся ісці разам, і, дзякую Богу, кожны разумее гэтую неабходнасць.

– Шаноўны пане Мілінкевічу, 1) Ці мае апазыцыя дакладны расьпісаны плян дзеяў на 19 сакавіка? Уявіце сабе, вечар 19.03. Абвешчаюцца вынікі выбараў, паводле якіх Лукашэнка набірае 70% галасоў. Вашы дзеянні? 2) Чаму Вы не жадаеце далучыцца да кампаніі, арганізаванай прыхільнікамі 3. Пазьняка з “народным галасаваннем”? 3) Ацаніце ў працэнтах шанцы на перамогу дэмакратыі 19 сакавіка? шчыра дзякую, Баўтрамей, супольнасць “Трэці Шлях”

– 1. Разумею Вашэ жаданне ведаць расклад на 19 сакавіка. Пакуль што адкажу так, у гэты дзень я буду побач з сотнямі тысяч (я шчыра веру ў гэта) тых маіх суайчыннікаў, якія прагнуць пераменаў для нашай Беларусі.

2. Што тычыцца народнага галасавання. Нам сёння важна не страціць людзей, падтрымаць іх веру ў перамогу. Народнае галасаванне жа скіраванае хутчэй не на актывізацыю дэмакратычна настроенага электарату, а на дэмабілізацыю людзей. Таксама як і ідэя байкоту. Калі б можна было быць упэўненымі ў тым, што мы здолеем растлумачыць пераважнай большасці беларусаў сэнс ідэі народнага галасавання, распавесці, дзе ўзяць альтэрнатыўны бюлетэнь, куды занесці афіцыйны, на нешта можна было б разлічваць. Але такіх магчымасцяў сёння няма. Значна лягчэй, і да гэтага мы заклікаем усіх – аб’яднацца сёння вакол кампаніі адзінага прэтэндэнта, падтрыманая аб’яднанымі дэмакратычнымі сіламі.

3. Даваць раскладку шансаў у працэнтах справа, безумоўна, няўдзячная. Але наш працэнт расце несупынна.

– Я прошу сниміце свою кандыдатуру в пользу гораздо более умного и деятельного человека – Александра Козулина!!! Я и мои родные всё равно за вас голосовать не будут. Вы хотите ситуацию как в КИЕВЕ?!!! А я этого не желаю!!!!

– Рады за тое, што ў спадара Козуліна ёсць такія адданыя прыхільнікі. Не паддавайцеся толькі дзяржаўнай прапагандзе.

– Что новая власть, в случае, если Вы станете президентом, будет делать с чиновниками, которые сегодня вынуждены из страха за свои кресла нарушать закон? Если наказывать или сажать, не будет ли это новой гражданской войной на манер той, которую Лукашенко объявил сегодня сопротивляющейся ему части белорусского общества?

– Частка сённяшняга чынавенства – прафесіяналы, якія знаходзяцца на сваіх месцах. І нашая агульная беда, што гэтыя людзі з-за страху і прыніжэння вымушаныя трымацца за свае пасады. Сёння яны на нашым баку, бо хамства і прыніжэнне надакучыла ўсім. У новай Беларусі не будзе “палявання на ведзьмакоў”. Прафесіянал, калі ён чысты перад законам, не заплямыены зьявагай да людзей, патрэбны дзяржаве і павінен быць належным чынам ацэнены.

– Dobryj denj! Shelaju vam udachi! Moj vopros...a chto budet s lukashenkovskimi organizacijami tipa BPSM v sluchae prihoda vas k vlasti? Spasibo!

– “Дзяржаўная моладзевая арганізацыя” – гэта нонсенс, такі ж самы як і “праваслаўны атэізм” ці “рынкавы сацыялізм”. Арганізацыі ствараюцца з ініцыятывы знізу, а не загадам зверху. У Беларусі

МІЛІНКЕВІЧ?

пасля нашай перамогі не будзе дзяржаўных моладзевых арганізацый, яшчэ да таго ж набітых жахлівай ідэалогіяй. Яны самі сыдуць у гісторыю. Грамадзянская супольнасць, разнастайныя грамадзкія арганізацыі ды ініцыятывы будуць самымі надзейнымі партнёрамі ў пабудове адкрытага грамадства і нармальнага функцыянавання ўсіх узроўняў дзяржавы.

- Zdravstvuyte Aleksandr Vladimirovich! Skazhite pozhaluysta kto vas ugovoril poekhat v Moskvu i kakimi argumentami? Udachi vam, derzhites! /Tobias Ljungvall, Stokholm

- Гэта было самастойнае рашэнне нашага штабу. Мы давялі Маскве, што Беларусь – гэта не толькі Лукашэнка і што ў новай Беларусі беларуска-расійскія стасункі будуць развівацца без шантажу, а адкрыта, паслядоўна, эфектыўна і ўзаемавыгадна. Мы дакладна акрэслілі, што не гандлюем беларускай незалежнасцю. Для нас яна найпершая каштоўнасць.

- Use кажуць пра акамітную рэвалюцыю, асноўная дзеянні якой, будуць праходзіць у Менску. Ці будзеце Вы разам з людзьмі на плошчы? Ці зробіце як Ганчарык ў 2001?

- Мая пазіцыя нязменная – я буду разам з людзьмі.

- Ці дазволілі Вам бачыць сапраўдную зацікаўленасць справамі ў Беларусі сустрэчы з прэзідэнтам Літвы, кіраўнікамі Чэхіі, прэм'ерамі Францыі і Польшчы? Ці той сёння А. Мілінкевіч у параўнанні з А. Мілінкевічам часоў Кангрэсу? Калі палажыць на вагі аптымізм і песімізм, то чаго больш? Але скажыце шчыра.

- Пытаннем на пытанне. Калі яшчэ, пачынаючы з 1994 года, лідэр беларускай апазіцыі меў настолькі адзінадушную і сур'ёзную падтрымку ў Еўропе і ў цэлым свеце? Сёння сваё разуменне сытуацыю ў Беларусі і адназначную ацэнку выказалі нашыя суседзі Літва, Польшча, Украіна – суседзі, якім негалосныя правілы суіснавання накіраваны быць вельмі асцярожнымі ў ацэнцы сітуацыі ў Беларусі. Ад іх атрыманыя запэўніванні ў поўнай падтрымцы. Францыя, уплывовая дзяржава Еўрасаюза, якая заўсёды мела асобнае меркаванне ў Еўропе, сёння адкрыта, на высокім узроўні прымае беларускія дэмакратычныя сілы. Ці гэта не сведчыць пра сапраўдную зацікаўленасць беларускай праблемай у Еўропе?! Як найбольш. Еўрасаюз хоча мець на ўласных усходніх межах цывілізаваную прадказальную краіну, з якой можна ўсталяваць добрасуседскія, ўзаемавыгадныя стасункі, якая будзе надзейным мостам паміж Захадам і Усходам.

- 1. Якія захады зробленыя вамі каб выключыць паўтарэнне варыянту 2001 году – "элегантная перамога" рэжыму, млявы натоўп на плошчы, масавае расчараванне, дэпрэсія дэмакратычных структураў? 2. Чым пранцыпова кампанія аб'яднанай апазіцыі цяпер адрозніваецца ад тае кампаніі? 3. Як вы ўяўляеце падзеі пасля абвешчання вынікаў галасавання Цэнтарвыбаркама: Лукашэнка – 78%, Мілінкевіч – ... ? Толькі адказвайце па сутнасці, не віхляйце як той Гайдукевіч! Беларуска

- Адказваю па сутнасці:

1. Сёння сітуацыя цалкам адрозніваецца ад сітуацыі 2001 года. Сёння аб'яднаныя дэмакратычныя сілы маюць свайго адзінага прэтэндэнта, абранага прадстаўнічым Кангрэсам. Гэта сведчыць пра адсутнасць дэпрэсіі ў дэмакратычных структурах.

Сёння ніхто не разлічвае на тое, што спадары-

ня Ярмошына назаве сапраўднымі лічбы і сапраўднага пераможцу ў выбарах. У 2001 г. многія, апусціўшы рукі, сказалі: "Шкада, што прайгралі, але гэта ж усё адно апошні тэрмін Лукашэнка". Сёння кожны разумее, што параза дэмакратычных сіл азначае ЧАРГОВЫ тэрмін для Лукашэнка.

2. Адсюль і прынцыповае адрозненне стратэгіі і тактыкі цяперашняй кампаніі ад кампаніі 2001 г.

3. Мы адстаім нашу перамогу!

- Pawazhany Aliaksandr Uladzimirawicz! Aposznim czasam rezka pawialiczylasja kol'kasc' belaruskich emigrantau, pryczym bol'szasc' z ih – maladyja ludzi. Jak, na Wasz pogljad, mozhna spynic' getuju gliabal'nuju epidemiju – wyezd belarusau za miazhu?

- Даць людзям перспектыву. Моладзі даць магчымасць знайсці сябе ў жыцці ўжо адразу па заканчэнні ВНУ. Стварыць магчымасці для развіцця прыватнай ініцыятывы – даць зялёнае святло дробнаму і сярэдняму бізнесу, які ва ўсім свеце і ёсць галоўным працадаўцам. Адымаць прымусова кантрактную сістэму. Даць магчымасць прыйсці зарабляць і годна жыць у Беларусі.

ахвярае сваім часам, камфортам, свабодай, сабой дзеля будучыні краіны. Тыя, хто не падлічвае ўласныя высілкі ў гэтай працы, а кіруецца прыწყам "калі не я – дык хто?" І гэтыя людзі, на шчасце – працуюць ў гэтай кампаніі побач са мной.

- Па-першае, шчыра жадаю Вам поспехаў! Па-другое, маю два пытанні: (1) Ці пасьпееце Вы "раскруціцца" па поўнай праграме да 19 сакавіка? (2) Ці зможаце Вы вывесці людзей на вуліцы 20 сакавіка (калі будуць фальсіфікацыі)?

- Адна з прычын, чаму ўлада прыняла рашэнне аб пераносе выбараў на 19 сакавіка, якраз у тым, каб не даць нам магчымасці максімальна раскруціцца. Але мы былі падрыхтаваныя да падобнага развіцця падзей. Прызначэнне выбараў на 19 сакавіка ў пэўным сэнсе мабілізавала нашых актывістаў і прыхільнікаў, так што ў сакавік глядзім з верай і надзеяй. Гэта – мой адказ і на другое вашае пытанне.

- Как вы относитесь к атеистам? Виталий Гинзбург, вам это имя хорошо известно, является атеистом, и занимает весьма активную позицию в борьбе с религиозным мракобесием и лженаукой. Ведь вы тоже ученый, более того – физик. Я знаю что вы провославный. Для вас вообще это принципиально важно? Не

Аляксандр Мілінкевіч з канцлерам Нямецчныны Ангелай Меркель

- Добрый вечер! Чем объясняется Ваше участие в уличных акциях протеста? Почему верующий человек ставит свечи не в церкви, а на подоконнике своей квартиры? Кого из окружающих Вас сегодня политиков Вы могли бы назвать «человеком своей группы крови»? Спасибо. Ирина.

- Вы слухана заўважылі – я веруючы. І калі, я Вас добра зразумеў, Вашае пытанне тычыцца актыў Дзень Салідарнасці, якая адбываецца што-шаснаццаце чысло кожнага месяца. Сэнс гэтай актыў, каб кожны а 20.00 запаліў на падваконні свечку роўна на 15 хвілін. Таму ў гэты дзень, я заўсёды, калі знаходжуся дома запальваю свечку Салідарнасці з тымі, хто пакутуе за Беларусь.

У свой час, у Гродна мы арганізавалі актыў, якія па сваёй значнасці, розгаласе, колькасці ўдзельнікаў былі не горшыя за менскія актыў.

Людзі "маёй групы крыві" – гэта тыя, хто сёння

боіцеся ли вы что Беларусь может скатиться в клерикальное болото? Как вы думаете, может ли в нынешней Беларуси президентом стать человек который заявляет что он атеист – по принципу свободы совести?

- Свобода совести – великое достижение цивилизованных стран. Верить или не верить – это личное дело человека. К атеизму я отношусь спокойно. К воинствующему атеизму – отрицательно. В Беларуси прекрасная традиция толерантности. Не думаю, что нам угрожает клерикализм. Проблема в неразумной политике теперешней власти, когда отдается предпочтение определенной конфессии. Религия не может быть инструментом решения политических вопросов. Должна быть свобода вероисповедания.

(Заканчае на с. 11)

ГЭТА Ё ШЭКСПІРАЎСКІМ «ГЛОБУСЕ» ЖЫЦЦЁ НАГАДВАЛА ТЭАТР. А ЖЫЦЦЁ Ё НАШАЙ КРАІНЕ ЦЯЧЭ ЯК Ё КАЗЦЫ. МЫ КОЖНЫ ДЗЕНЬ ГЛЯДЗІМ ТЭЛЕВІЗАР І РАДУЕМСЯ ЗА ШЧАСЛІВЫ ЛЁС БЕЛАРУСКАГА НАРОДА, ЯКІ НАБЫЎ ШЧАСЦЕ, АСАБЛІВА ДЗЯКУЮЧЫ ЦЯПЕРАШНЯМУ ПРЭЗІДЭНТУ. ГЛЯДЗІМ І ДУМАЕМ, А КАЛІ Ж ГЭТА САМАЕ БЕЛАРУСКАЕ ШЧАСЦЕ ТРАПІЦЬ І ДА НАС. ПРЭЗІДЭНТ ЛЮБІЦЬ СВОЙ НАРОД І КОЖНЫ РАЗ ЧАСТУЕ ЯГО СВАІМІ ПАДАРУНАЧКАМІ Ё ВЫГЛЯДЗЕ ЎКАЗАЎ, ДЭКРЭТАЎ ЦІ ДЫРЭКТЫЎ. АПОШНІ ТАКІ ПАДАРУНАК УЛАДА ЗРАБІЛА ПАД НОВЫ ГОД. 16 СНЕЖНЯ ЦВК АГУЧЫЎ ДАТУ ВЫБАРАЎ – 19.03.06.

ЖЫЦЦЁ – ТЭАТР?

Жадаючым удзельніцаў у гэтай палітычнай гульні за тыдзень трэба было сфарміраваць ініцыятыўныя групы, а пасля прыступіць да збору подпісаў. Цікава, што этап збору подпісаў амаль цалкам прыпаў на навагоднія святы. Гэта галоўны этап любой выбарчай кампаніі, і не хочацца губляць ніводнага дня, адведзенага пад

СУПРАЦЬ ЛУКАШЭНКІ

Людзі ахвотна ставяць подпісы за любога прэзідэнта, акрамя цяперашняга Гаранта Канстытуцыі. Яны добра адчулі на сваёй скуры прыгасоць беларускага феномену.

СУПРАЦЬ УСІХ

Даволі вялікая частка людзей, пераважна сярэдніх гадоў, поўная песімізму і апатыі на конт сучаснага палітычнага становішча краіны. Яны ўпэўненыя ў тым, што зараз нельга нічога змяніць і поўнацю перасталі цікавіцца падзеямі ў краіне. Іх думкі падобныя на часта ўжываемую імі фразу "Если даже весь народ был бы против, Лукашенко всё равно победит".

БАІМСЯ

Людзі падтрымліваюць, паважаюць тых, хто

БАІМСЯ ПЕРАМЕНАЎ

"сць і такія. Яны з паразуменнем падыходзяць да зборшчыка подпісаў, але ўсё роўна падтрымліваюць цяперашняга Гаранта, бо лічаць, што распад сістэмы – гэта новы крызіс у краіне.

ЗА ІНШАГА КАНДЫДАТА

Такія трапляюцца адносна рэдка, але яны ахвотна ставяць подпісы, бо напэўна ведаюць, хто такі Мілінкевіч.

Кур'эзаў нарабілі зборшчыкі подпісаў за Лукашэнка. Многія жыхары, паставіўшы подпіс пад гэтым прозвішчам, былі ўпэўненыя, што подпіс можна ставіць толькі за аднаго прэзідэнта. Прыходзілася чытаць вытрымкі з Выбарчага Кодэксу і пераконваць у тым, што сапраўдныя выбары адбудуцца толькі ў сакавіку, а цяпер проста ідзе збор подпісаў за патэнцыйных кандыдатаў.

А цяпер давайце змяшам усіх гэтых прыхільнікаў сваіх думак, і ў нас атрымаецца нашае шматкаляровае грамадства. Словы "супраць" зліваюцца з тэлевізійным "за" ўжо шмат гадоў, такім чынам і атрымоўваецца эфект замоўчвання. Але знайшоўся той, хто зможа аб'яднаць народ, як ў "мроеўскай" песні "даць ім надзеі што заўтра ўсё зменіцца". Я ўпэўнены, што ў хуткім часе нас чакае лепшая будучыня.

Жаўрук СТРОБА

НА ФОТА: Збор подпісаў за Аляксандра Мілінкевіча на вуліцах Берасця вядуць Сяргей Вакулёнка, Ірына Лаўроўская і Канстанцін Турчаняк

гэтую справу. Зборшчык подпісаў аддае на народны суд свайго кандыдата, а людзі ўжо абмяркоўваюць яго: падтрымліваюць альбо крытыкуюць.

Увесь гэты напор крытыкі, разваг, дыскусій, недаверу і надзеі давялося адчуць і мне, як сябру ініцыятыўнай групы А.У.Мілінкевіча.

У сувязі з аднабаковым усхваленнем лукашэнкаўскай палітыкі па дзяржаўных СМІ і замоўчваннем астатніх прэзідэнтаў у кандыдаты ўмоўна выбаршчыкаў можна падзяліць на дзве групы: тыя, хто ведаюць Мілінкевіча і тыя, хто першы раз пра яго чуе. На жаль, апошніх значна болей. Калі з першай групай пытанняў не ўзнікала, і амаль што ўсе яны падтрымлівалі "адзінага", то другую групу я б падзяліў яшчэ на некалькі частак.

ЗА БЕЛАРУСЫ

Словы падтрымкі ў бок Лукашэнка ў асноўным гучаць з вуснаў пенсіянераў. Зразумець іх можна. Перажыўшы ваенны і пасляваенны час, спаткаўшы на жыццёвым шляху шмат крызісаў, у стварэнні якіх заўсёды абвінавачвалі Захад і ЗША, а сёння рэгулярна атрымоўваючы рэшткі пенсіі, яны, акрыленыя шчаслівым лёсам беларускага народа, падпарадкоўваюцца тэзе "За Лукашэнка – За Беларусь, супраць Лукашэнка – супраць Беларусі". Хто з простымі словамі "Выбачайце, мы за прэзідэнта" зачыняе дзверы, а хто яшчэ і ўдакладняе "Я за отца", "за отца и сына", "за вождя", нават рабілі памылкі: "Я за Пуціна". На гэтым фоне губляецца звыклы слоган "бацька". Аб «вышэйшай» культуры кажуць грубыя маналогі ў бок зборшчыка подпісаў. Добра, што такія выпадкі здараюцца рэдка. Гэтая частка людзей не жадае нават ведаць іншых кандыдатаў.

імкнецца штосьці ператварыць у лепшы бок, але баяцца даць пашпартныя дадзеныя. Усе яны запалоханыя тым, што згубяць месца працы ці вучобы, калі зробіць што-небудзь не так. Шмат хто з іх скардзіўся, што на працы прымусілі прынесці пашпарты ў вызначаны дзень. Я думаю, што вы ведаеце дзеля чаго. Напрыклад, калектыў ГАЗА-АПАРАТУ падтрымаў прэзідэнта яшчэ ў былым годзе. Я іх разумею, бо сам рызыкую.

Рэдакцыя бюлетэня "Дзедзіч" шукае распаўсюджвальнікаў выдання ў навучальных установах Берасця і вобласці. Тэл. (0162) 23-68-02.

ЖАХІ ДЫКТАТАРАЎ

ЛЯТАЮЧЫЯ РЭВАЛЮЦЫІ ЭПОХІ INTERNET

ЯК ВЫГЛЯДАЕ РЭЦЭПТ СУЧАСНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ? ПАДЗЕІ Ё СЕРБІІ 2000г., ГРУЗІІ 2003г., НА УКРАЇНЕ 2004г. ЗРАБІЛІ ЎРАЖАННЕ СПАНТАННЫХ ПАЎСТАННЯЎ НАРОДА СУПРАЦЬ АЎТАРЫТАРНЫХ РЭЖЫМАЎ. АДНАК, ПА-СУТНАСЦІ, МНОГАЕ СА ЗРОБЛЕНАГА БЫЛО СТАРАННА СПЛАНАВАНА – СТУДЭНЦКІМІ ЛІДЭРАМІ І ІХ АРГАНІЗАЦЫЯМІ, ЯКІЯ НЕ ПАГАРДЖАЛІ ДАПАМОГАЙ ЗША. ШТО ЗА РЭЖЫМ СТАНЕ ІХ ЧАРГОВАЙ АХВЯРАЙ?

Галаўны боль дыктатараў і надзея пакрыўджаных – гэта прыхільнікі дэмакратычных трансфармацый ва ўсім свеце. У сваіх краінах яны эфектыўна арганізавалі нацыянальныя паўстанні і выгналі тыранаў з устаноў улады. Сёння яны разам плануюць новыя рэвалюцыі там, дзе ва Усходняй Еўропе і на Бліжнім Усходзе дэспатычныя кіраўнікі трымаюцца за сваю ўладу і адмаўляюць людзям у грамадзянскіх свабодах. Гэта сапраўдныя героі нашага часу, якія сталі героямі не па ўласным жаданні. Факт – мала хто ведае іх прозвішчы, біяграфіі, іх спонсараў і планы звяржэння чарговага рэжыму.

LOGO НОВАЙ РЭВАЛЮЦЫІ

Падзеі ў Сербіі, Грузіі, на Украіне, а пасля ў Кіргізіі былі падобныя, як найбліжэйшыя краўныя, і кожны раз яны набывалі форму спантаннага паўстання – былі агромністыя натоўпы на цэнтральных плошчах гарадоў, аб'явы-заклікі праз мегафон, плакаты і антыўрадавыя налелкі. Падзеі, якія нагадвалі нацыянальнае свята і далёкая ад усялякіх правакацый свабодная атмасфера, не дазволіла нават самым жорсткім дыктатарам страляць у натоўп.

І, нягледзячы на тое, што ва ўсіх гэтых краінах на той момант наспела патрэба ў рэвалюцыі, развіццё падзей не было

спантаным і нескаардынаваным. Асноўнаму выступу дэманстрантаў кожны раз папярэднічалі акцыі грамадзянскай непааслухмянасці і старанна спланаваныя акцыі пратэсту супраць дыктатуры. А за кулісамі кіравалі прафесіяналы – студэнцкія кіраўнікі, звязаныя з сабой па сетцы internet.

Постмадэрнісцкія рэвалюцыянеры атаясамліваюцца з глабалізацыяй. Яны карыстаюцца новымі інфармацыйнымі тэхналогіямі, інтэрнэтам, дзе ствараюць новыя вэб-старонкі, скіраваныя супраць дзеючага рэжыму.

Няма рэвалюцыі без эмацыянальных вобразаў і фірмовага значка, г.зн. лагатыпа і колеру. Арганізатары надаюць кожнай рэвалюцыі унікальныя назвы: Рэвалюцыя руж (Грузія), памаранчавая рэвалюцыя (Украіна), цюльпанавая рэвалюцыя (Кіргізія). Трапная назва – адзін з крытэрыяў таго, што рэвалюцыя запомніцца на доўга. Героямі новых рэвалюцый сталі не бескампрамійныя пясняры сілы – Макіявелі, і не якабінец Рабесп'ер. Да новых герояў не адносяцца ані Ленін, ані Мао, якія прытрымліваліся думкі аб тым, што ўлада нараджаецца на дуле аўтамату.

SOFT POWER

Ідэолагі новых рэвалюцый адрозніваюцца ад тых рэвалюцыйных

кіраўнікоў, якія дзейнічалі на пачатку ХХст. Да сучасных ідалаў рэвалюцый можна аднесці Махатму Гандзі, які дзякуючы акцыям мірнага супраціву перамог брытанскі рэжым у 30-х гадах ХХст. Акрамя Гандзі, да сучасных ідэолагаў можна смела аднесці і Марціна Лютэра Кінга, які пры дапамозе байкотаў і маршаў пратэсту пераадолеў ра-

савы падзел у Амерыцы ў 50-х гадах мінулага стагоддзя. У рэшце рэшт, да гэтай пляяды можна аднесці Леха Валенсу і Вацлава Гавэла. Прыхільнікі пераменаў у XXI стагоддзі – гэта не наіўныя дзеці кветак і не загубленыя ў тумане пацыфісты. Рэвалюцыянеры новага часу толькі пераймаюць асобныя ідэі і дактрыны папярэдніх барацьбітоў – так, напрыклад, была падхопленая ідэя грамадзянскага супраціву.

Кажуць, што ўласныя рэвалюцыі маюць перавагу над рэвалюцыямі "экспартаванымі" з ЗША. Таму большасць актывістаў рэвалюцый захоўвае дыстанцыю ад адміністрацыі Буша. Аднак правядзенне рэвалюцыі патрабуе значных грашовых інвестыцый, і найчасцей гэтыя інвестыцыі паходзяць з арганізацый і фондаў, прыбліжаныя да адміністрацыі ЗША. У сувязі з гэтым іх нярэдка вінавацяць у тым, што яны з'яўляюцца інструментамі ў чужых руках. Прынамсі, такой думкі прытрымліваюцца В. Пуцін і ягоныя сябры з Беларусі і Узбекістану. Безумоўна, можна казаць аб тым, што пад штандарамі барацьбы з дыктатурай знаходзяцца асобы, якія выкарыстоўваюць гэтыя самыя штандары для вузкапрыватных мэтаў. Аднак такіх адзінкі. Магчыма, асобы, якія цалкам прысвяцілі сябе рэвалюцыям, пераацэньваюць свае магчымасці. Аднак з упэўненасцю можна казаць аб тым, што рэвалюцыянеры XXI стагоддзя – духоўныя дзеці Гандзі, Кінга і Інтэрнэта.

Der Spiegel. Пераклад з часопіса FORUM –

Андрусь ЛЯЎЧУК

ГІСТАРЫЧНЫ КАЛЯНДАР

1 ЛЮТАГА

1 лютага 1863 г. — пачатак антырасейскага паўстання, якое шырока вядома як **паўстанне Каліноўскага**. Літоўскі правінцыйны камітэт абвясціў сябе Часовым урадам на акупаваных Маскоўскай землях Беларусі і Літвы. Быў прыняты маніфест аб пачатку паўстання і надзяленні сялян зямлёю.

2 ЛЮТАГА

2 лютага 1494 г. нарадзілася **Бона Сфорца**. Гэта імя першае прыходзіць на розум, калі гаворка заходзіць пра жанчыну на пасадзе кіраўніка Беларусі. Была ў нашых продкаў такая каралева і вялікая княгіня, італьянка **Бона Сфорца**, якая ўвайшла ў гісторыю сваёй цікавасцю да сельскай гаспадаркі і аграрнымі рэформамі.

2 лютага 1838 г. нарадзіўся **Кастусь Каліноўскі**, ідэолаг вызвалення Беларусі з-пад расейскага панавання, кіраўнік паўстання 1863 г. Расейцы павесілі Каліноўскага ў Вільні на Лукішскай плошчы. На гэтым месцы сёння ёсць мемарыяльная табліца. Яшчэ адна табліца памяці Каліноўскага ёсць на мурах дамініканскага касцёла, дзе змагар хаваўся ад уражэўскага пераследу.

4 ЛЮТАГА

У гэты дзень у 1746 г. нарадзіўся **Тадэвуш Касцюшка**. Поўнае імя ў яго было Андрэй Тадэвуш Банавентура Касцюшка, а прыйшоў ён на свет у фальварку Мерачоўшчына пад Івацэвічамі. Напэўна, у той лютаўскі дзень ніхто са сваякоў у самых смелых фантазіях не ўявіў бы, які лёс чакае гэтага хлапца з беларускага шляхецкага роду. А пачынаў Касцюшка сваю кар'еру па вайскавай лініі. Скончыў Варшаўскі кадэцкі корпус, наведваў заняткі ў Парыжскай вайскавай акадэміі, пасля добра ахвотнікам пайшоў на

вайну за незалежнасць ЗША, стаў сябрам прэзідэнта Томаса Джэферсана. У 1784 г. Касцюшка вярнуўся на радзіму і тут узначаліў антырасей-

ТАДЭВУШ КАСЦЮШКА — ПАЛЯК, БЕЛАРУС ЦІ ЛІЦЬВІН?

ЧАЦВЕРТАГА ЛЮТАГА 1746 г. У ФАЛЬВАРКУ МЕРАЧОЎШЧЫНА ПАД ІВАЦЭВІЧАМІ ПРЫЙШОЎ НА СВЕТ АНДРЭЙ ТАДЭВУШ БАНАВЕНТУРА КАСЦЮШКА.

Сярод маладзейшых трудна знайсці таго, хто б ніколі не чуў гэтае імя; сярод старэйшых зрабіць гэта лягчэй — у Савецкай Беларусі пра Тадэвуша Касцюшку імкнуліся не ўспамінаць: касавалі асобныя спробы адродзіць Мерачоўшчыну як нацыянальны музей, прапагандавалі праз Кобрынскі музей ды іншымі шляхамі ідэі Суворова і памяць пра яго як сымбаль вайскавай магутнасці Расейскай імперыі, не дапускалі імя Касцюшкі ў гістарычную літаратуру, сцвярджалі, што ён паляк, і г.д.

У сучаснай Беларусі нямала людзей, якія засвоілі гісторыю паводле Карамзіна-Абэцэдарскага, і Касцюшка для іх — чужынец. Таму нялёгка далос перанайменне вуліцы Чырвонаармейскай у Косаве на першую ў Беларусі вуліцу імя Касцюшкі. А можа і праўда, не варта лічыць яго героем, тым больш "сваім" героем? Who was Mr. Касцюшка сапраўды?

Карані самога Касцюшкі — беларускія. Ён паходзіў са старога беларускага роду і сам усведамляў гэта ("нарадзіўся я ліцьвінам"). Далёкі яго прапрадзед Фёдар атрымаў Сяхновічы, што паблізу Жабінкі, на Берасцейшчыне, ад князя Казіміра IV у 1458г. Сын Фёдара Канстанцін служыў пісарам у вяліканяжакцак канцэлярыі, яго паважаў і любіў Жыгімонт Стары і пшчотна называў Кастусь, Касцюша — адгэтуль і прозвішча сям'і. Герман Касцюшкі мелі «Рох трэці», большасць з іх вылучалася на сярэдніх пасадах вайскавай службы. Маёнтак Сяхновічы быў невялікі, Канстанцін Фёдаравіч выстаўляў з яго ў войска «тры коні». Жонкай Кастуся стала Ганна Галыпанская, з княжацкага роду, параднёнага з польскімі каралямі і вялікімі князямі літоўскімі праз шлюб сяцёр Гальшанскіх з Ягайлам і Вітаўтам. Да сярэдзіны XVII стагоддзя Касцюшкі, якіх ужо стала багата, трымаліся праваслаўя, але ў часы «папопу», як і многія з берасцейскай шляхты, адышлі ад дзедзёўскай веры — адны ў каталіцтва, другія — да уніятаў. Сяхновіцкія Касцюшкі былі каталікамі. Людвік, бацька Тадэвуша, вызначаўся энергіяй, дамогся ў 1731г. тытула мечніка ваяводства Берасцейскага, абраўся ў 1743г. ад шляхты ваяводства ў Літоўскі Трыбунал, здолеў нейкім чынам адсудзіць у Сапегаў маёнтак Мерачоўшчына, што знаходзіўся за вярсты дзве ад Косава, той самы дзе нарадзіўся Тадэвуш.

Касцюшкаў светапогляд вырабляўся пад уплывам ідэй французскага Асветніцтва (ён пражыў у Францыі амаль пяць гадоў), а таксама досведа барацьбы (сем год) ў Злучаных Штатах Амерыкі (так бы мовіць, практыка пасля навучання ў Варшаўскім корпусе). Так што кіраўніком паўстання

ён быў абраны не выпадкова. Але за што змагаўся паўстанцы, на чале якіх ён стаў?

Прыклёпам для падзелаў Рэчы Паспалітай (супраць якіх і скіравалася паўстанне) сталася Канстытуцыя 3 мая (прынятая ў 1791г.). У ёй адбіліся ідэі французскай рэвалюцыі 1791 г. Падле Фрыдрыха Энгельса яна (рэвалюцыя) "адразу ж знайшла свой водгук у Польшчы. Канстытуцыя 1791г., якая абвясціла правы чалавека і грамадзяніна, стала сцягам рэвалюцыі на берагах Віслы, зрабіўшы Польшчу авангардам рэвалюцыйнай Францыі, і яраз у той момант, калі тры дзяржавы, аднойчы ўжо абрабаваныя Рэч Паспалітую, аб'ядналіся, каб пайсці на Парыж і задушыць рэвалюцыю. Хіба маглі яны дазволіць, каб у цэнтры кааліцыі моцна звільна сабе гнездо рэвалюцыя? — Ні ў якім выпадку. Зноў накінуліся яны на Польшчу (вядома, Энгельс мае на ўвазе ўсю Рэч Паспалітую — Ю.А.), на гэты раз з намерам канчаткова пазбавіць яе нацыянальнага існавання".

Якім жа палітычным ідэалам мелі паўстанцы, і Касцюшка ў прыватнасці? Такім ідэалам была адноўленая і абноўленая (так!) Рэч Паспалітая. Абнаўленне ішло ўжо ў часе самага паўстання: 7 мая Тадэвуш Касцюшка выдаў «Маніфест», так званы «Паланецкі ўніверсал», які надзяляў сялян асабістай воляй пры ўмове, што яны разлічацца з панамі і дзяржавай, прызнаваў за імі права на зямлю, якую яны апрацоўвалі, абмяжоўваў паншчыну).

24 красавіка ў Вільні быў урачыста прыняты «Акт Паўстання Народу Вялікага Княства Літоўскага». Згодна з ім утвараўся свой незалежны орган для кіраўніцтва паўстаннем — «Найвышэйшая Рада Вялікага Княства Літоўскага». Менавіта ёй аддавалася ўся паўніна ўлады ў Княстве. У склад Рады як камандант віленскага гарнізона ўвайшоў і Я.Ясініскі. (Старшыня Рады мусіў змяняцца кожны дзень паводле алфавіта. Прадугледжвалася дапаўненне складу Рады дэлегатамі ад ваяводстваў і павеатаў. У такім разе яна мела ўсе падставы ператварыцца ў незалежны паўстанцкі ўрад Вялікага Княства.) Як бачым, гэты наш "сепаратызм" краёвы працягваўся і тут. Ну не хацелі мы, як тое, дарэчы, прадугледжвала Канстытуцыя 3 мая, злівацца з Польшчай ў адно непадзельнае цэлае. Але і аб нейкім поўным аддзяленні ад Польшчы няма мовы. Карацей, бачым тут пошук ідэалу ў мінулым, (хочам так, як было раней).

Паўстанцамі рухаў грамадзянскі патрыятызм, боль ад страты дзяржавы, прыналежнасць да якой яны адчувалі. У гэтым сэнсе беларускім "нацыянальным героем" Касцюшка называць нельга, прынамсі гэта павінна дзікавата гучаць для сучас-

Сядзіба Т. Касцюшкі ў фальварку Мерачоўшчына

нага беларуса, бо палітычны ідэалы Касцюшкі ўжо састарэлі і не зразумелыя нам. (Зразумець (логікаю сваёю) мы іх можам, праўда, але сэрца наша біцца часцей яны прымусяць не могуць). Але з іншага боку Касцюшка быў беларусам па крыві, чалавекам, які змагаўся хай не за "нацыянальную ідэю" ў сучасным разуменні, але за свае перакананні, не за грошы, не за славу. Натуральна, што такімі людзьмі мы захапляемся, будучы гордыя з таго факту, што яны нашы суайчыннікі.

Юрый АГІЕВІЧ

КАХАННЕ Ў ГІСТОРЫІ

Каханне – як нейкая ўладарная, судатворная сіла – здольнае запаліць святло ў самых цёмных кутках душы, уваскрэсіць да новага жыцця людзей, здавалася б, змярцвелых і да ўсяго абыхавых. Яно прыходзіць зусім нечакана, нават калі ты страціў веру, надзею... Як пяшчотна, як мякка, як прызыўна гучаць тры маленькія словы: "Я кахаю цябе!" Адрознівае пачуццё, быццам ты вольная птушка, у цябе ёсць крылы, каб узняцца над усімі нягодамі жыцця. Каханне – гэта свята, якое заўсёды з вамі, якое вы можаце падараваць самому сабе, якім вы можаце падзяліцца з іншымі, якое прачынаецца і жыве ў кожным сэрцы. Шукайце каханне, а можа яго і зусім не трэба шукаць, яно само знайдзе вас...

Пісьменнікі, паэты, музыкі, мастакі, што нарадзіліся і ўзгадваюцца на беларускай зямлі, якія самі перажылі і зведалі глыбокае пачуццё кахання, стварылі чудаўныя вобразы закаханых, якія нічым не саступаюць лепшым мастацкім узорам, створаным сусветнай культурай.

Да аднаго з яркіх прыкладаў можна аднесці каханне Адама Міцкевіча да Марылі Верашчакі, якое адыграла немалаважную, а можа і вырашальную ролю ў творчасці пісьменніка. Каханне, якое перавярнула ўсё жыццё геналянага паэта, кінула яго ў вір глыбокіх перажыванняў, якое асвятліла ўвесь нялёгкі шлях Адама Міцкевіча, стала яго пучыводнай зоркай.

Іх першая сустрэча адбылася на сядзібе Верашчакі, куды ўлетку 1818г. прывёз Адама яго сябар Тамаш Зан, які быў знаёмы з братамі Марылі. Каханне да гэтай мілай дзяўчыны зараджалася паступова. Яны разам чыталі Гётэ і Жан-Жака Русо, гулялі ў шахматы, разважалі пра жыццё, літаратуру, вандравалі па родных ваколіцах, наведвалі возера Свіцязь. Ад'язджаючы з Туганавіч, Адам ужо не мог забыцца на Марылю, аблічча якой паланіла яго душу. Вестка пра тое, што Марыля выйшла замуж за свайго нарочнага графа Путкамера, разбіла сэрца маладому паэту, але каханне засталася назаўсёды.

Адам Міцкевіч і Марыля Верашчакі. Мал. Ю. Аляшкевіч

Пачуцці паэта адбіліся ў ягонай творчасці. У сваіх шматлікіх паэмах, вершах, баладах ён навекі ўвасобіў сваю каханую Марылю як недасяжны ідэал высокай і чыстай дзявячой красы, паставіўшы яе вобраз поруч з сусветна вядомымі літаратурнымі вобразами Беатрычы і Лауры – каханых італьянскіх паэтаў Дантэ Аліг'еры і Франчэска Петраркі.

ДЗЕНЬ СВЯТОГА ВАЛЯНЦІНА, ЯКІ СВЯТКУЕЦЦА 14 ЛЮТАГА НА ПРАЦЯГУ МНОГІХ ГАДОЎ, ПА-СУТНАСЦІ З'ЯЎЛЯЕЦЦА МІЖНАРОДНЫМ СВЯТАМ, СВЯТАМ ЗАКАХАННЫХ СЭРЦАЎ.

Пра каханне другой выдатнай асобы, якая назаўсёды вайшла ў гісторыю беларускага народа, можна даведацца з яго адзінага верша "Марыська чарнаброва, галубка мая!" Некаторыя даследчыкі лічаць, што Кастусь Каліноўскі ў вобразе Марыські ўвасобіў сваю радзіму – Беларусь.

Іншыя сыходзяцца на тым, што гэты верш, напісаны кіраўніком паўстання 1863г. за турэмнымі

Партрэт Кастыя Каліноўскага зроблены ў 1862г. яго паплекнікам Ахілам Барнольдзі

кратамі, быў апошнім зваротам непасрэдна да сваёй каханай Марыі Грэгазовіч, дачкі гаспадыні адной з кватэр, на якой да арышту ў Вільні нелегальна жыў К. Каліноўскі. Аднак жа добра бачна, што пачуцці любові да радзімы і каханай выступаюць тут як непадзельныя. Замілаванне да дзяўчыны, якая прыпадабняецца ў вершы да галубкі, сведчыць пра самую светлую і шчырыя пачуцці паўстанца і паэта да сваёй гераіні, вобраз якой зліваўся ў ягонай душы з вобразам радзімы ў адно непарушнае цэлае.

Хахайце і будзьце каханымі! Любіце і будзьце любімымі! І заўсёды помніце, што ўсіх закаханых беларусаў яднае ў адну вялікую сям'ю любоў да той адной-адзінай, пра якую марылі і заўсёды помнілі паўстанцы Кастусь Каліноўскага: "Каго любіш? – Люблю Беларусь!"

Кацярына ПРАНЕВІЧ

ГІСТАРЫЧНЫ КАЛЯНДАР

скае паўстанне 1794 г. У бітве пад Рацлавіцамі Касцюшкава войска разбіла расейскую армію. А ў бітве пад Мацяўвіцамі Касцюшка быў цяжка паранены і трапіў да расейцаў у палон. Патаемна, пад чужым прозвішчам "шляхціч Шыманскі" яго перавезлі ў Петрапаўлаўскую крэпасць. Пасля вызвалення мужны змагар зноў лабываў у ЗША, а пасля вярнуўся ў Еўропу і памёр у Швейцарыі.

4 лютага 1808 г., акурат калі Касцюшка дажываў свае гады ў Швейцарыі, у фальфарку Панюшкевічы пад Бабруйскім нарадзіўся **Віцэнт Дунін-Марцінкевіч**, беларускі пісьменнік, творы якога ўсе ведаюць са школы. Дунін-Марцінкевіч — першы прафесійны пісьменнік, які пісаў па-беларуску.

11 ЛЮТАГА

11 лютага 1807 г. нарадзіўся слынный дзеяч нашага краю, мастак і кампазітар **Напалеон Орда**. Орда прыйшоў на свет у Варшаве (Іванава), адукацыю атрымаў у Парыжы і ў Віленскім універсітэце.

Яшчэ студэнтам Орда ўдзельнічаў у антырасейскім паўстанні 1831г. Ён сябраваў з Шапэнам і Міцкевічам, пісаў вальсы, мазуркі, серэнады. Орда шмат падарожнічаў па Беларусі, Літве, Польшчы і Украіне, рабіў замалёўкі помнікаў дойлідства і ўсялякіх славетых мясцін. Віды вёсак, маенткаў, замкаў, палацаў, гарадоў, якія намалываў Орда — часта адзінае сведчанне пра помнікі архітэктуры, якіх даўно няма ані ў рэчаіснасці, ані на фота. Таму асабліва каштоўнае тое, што Орда маляваў вельмі дакументальна, нічога не прыдумляючы. Праўда, пры гэтым на яго творах перададзены і настрой аўтара, і сама атмасфера XIX ст. Рэпрадукцыі гэтых твораў неаднойчы выдаваліся альбомамі.

28 ЛЮТАГА

28 лютага ў 1468 г. у дзяржаве нашых продкаў, Вялікім Княстве Літоўскім, прымаецца першы крымінальны кодэкс, так званы **Судзэбнік**, які яшчэ называюць Статутам Казіміра. Напісаны ён быў на старабеларускай мове і ўпарадкаваў усе віды злчынстваў і пакаранняў. Пры гэтым Судзэбнік захоўваў нормы звычайнага права.

28 лютага 1768 г. была створана **Барская канфедэрацыя**. Гэта акурат у тых часы, калі аслабла Вялікае Княства Літоўскае часткамі пачынала захопліваць Расейская імперыя. Барская канфедэрацыя ўяўляла сабой аб'яднанне шляхты, дзеячоў царквы і кіраўніцтва дзяржавы для барацьбы супраць уплыву Расеі на каралеўскі ўрад, а таксама дзеля захавання шляхецкіх вольнасцяў. Заснаваны гэты з'вяз быў у горадзе Бар на Падоллі. Выступы канфедэратаў, якім дапамагалі Турцыя, Францыя і Аўстрыя, прывялі да міжусобных войнаў. Войскам канфедэратаў камандаваў Міхал Агінскі. Праз чатыры гады гэта войска будзе разбіта расейскай арміяй на чале з Аляксандрам Суворавым у бітве пад Сталавіцамі каля Баранавічаў.

И ВНОВЬ ПРОДОЛЖАЕТСЯ БОЙ!

ИМЕННО ТАК НАЗЫВАЕТСЯ ЖИВОЙ ЖУРНАЛ (ЖЖ) ОДНОГО ИЗ БОРЦОВ ЗА НАШЕ СВЕТЛОЕ ЗАВТРА. ПОЛУЧИТЬ НАИБОЛЕЕ ТОЧНОЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЕ О НЕЛЕГКИХ БУДНЯХ НАСТОЯЩИХ БЕЛОРУССКИХ ПАТРИОТОВ МОЖНО УЗНАТЬ ОТ НИХ САМИХ, ТАК СКАЗАТЬ, ИЗ ПЕРВЫХ РУК. ИТАК, ЗНАКОМЬТЕСЬ: ПОЛЬЗОВАТЕЛЬ – BRSM; БИОГРАФИЯ – БОРЕЦ ЗА ЧИСТОТУ БЕЛОРУССКОГО НАРОДА.

Если в двух словах, ЖЖ в Интернете это что-то вроде дневника, который ты ведёшь и который доступен для просмотра в Сети другими пользователями. Туда можно заносить самые разнообразные вещи, свои впечатления от прожитого дня, мысли, взгляды на какие-либо вещи или события, своё мнение на какой-то процесс или явление. В общем, изливать душу. Читающие могут оставлять комментарии, слова поддержки или осуждения, на данные излияния.

очень хорошая статья про "Конгресс". Написано хорошо, с толком, с чувством, с расстановкой. Авторы не зря получают дотации из бюджета."

Конечно, будет ошибкой утверждать, что у настоящих патриотов нет единомышленников! О близости идей Белорусского патриотического движения белорусскому народу можно судить из комментариев "френдов". Вот например что пишет товарищ brsm:

"Утром встал, послушал гимн, посмотрел утренние новости по БТ и поехал в универ. По пути захватил в киоске свежий номер "Советской Белоруссии" (вообще-то я СБ выписываю, но в киоске можно взять номер на несколько часов раньше, чем он придёт по почте). Сегодня к нам на урок по идеологии приходил полковник госбезопасности. Он читал нам лекцию о дестабилизации обстановки в стране и о скрытых элементах в нашем обществе. Предупреждал об уголовной ответственности за действия определённого типа. После занятия я подошёл к нему и поговорил с ним насчёт нашего Витеньки, который любит читать опповскую газетёнку "Наша нива" и слушает всякий белорусский дерморок. Полковник сказал, что будем разби-

ность его поведения, вы передали заботы о нем в и без того занятое КГБ. Неужели вы считаете, что это патриотично? Вы должны были стараться вытащить своего друга (да, друга – в студенческом коллективе все друзья!) из сетей продажных оппозиционеров, убедить его вступить в БРСМ и подписаться на СБ. Только таким образом Беларусь может получить хорошего специалиста, трудящегося на благо своей Родины."

Но, к сожалению, ещё не все в нашем обществе любят "нашу честную организацию, нашего мудрого Президента, наш беспристрастный политический вектор, нашу процветающую экономику". Из чисто эстетических соображений не будем приводить их комментарии.

"Граждане! Если тут кому-то не нравится что я пишу – оставьте своё мнение при себе и не засоряйте комменты. Я понимаю, что вам тоже нужно отрабатывать западные гранты путём флуда в гостевых белорусских патриотов, но я вам скажу – это не выход. Рано или поздно западная кормушка закроется и вы наконец-то вспомните кто вы такие... Да поздно будет!"

И, в заключение, поговорим о личной, не побоюсь этого слова, интимной стороне жизни нашего героя:

"Меня тут спрашивали на наличие девушки. Девушки к сожалению у меня нет. Просто нет времени на всякие глупости – всё занимает партийная работа. Но, все течет, все изменяется. Вы знаете, я вспылал любовью к одной девушке. Это апу_ю. Я думаю это взаимно. Анечка, давай же сольёмся вместе в экстазе! Я расстелю на кровати огромный красно-зелёный флаг, включу сингл

Анжелики Агурбаш "Love Me Tonight" и мы будем любить друг друга до шести утра, пока не заиграет гимн!

P.S. Как говорит наш Президент "Ничто человеческое мне не чуждо!"

Если серьезно, то, что мы можем прочитать в данном ЖЖ (а здесь приведена только небольшая его часть) есть нормальная реакция здорового организма на происходящее вокруг. Как известно юмор и смех могут преодолеть многие недуги. Так что приглашаем посмеяться над реальностью вместе: www.brsm.livejournal.com.

P.S. Орфография и стиль товарища brsm полностью сохранены и частично позаимствованы автором.

P.P.S. В качестве иллюстраций к данным размышлениям о смысле жизни истинных Товарищей и Патриотов, готовых отдать жизнь

Что же послужило тем толчком, который побудил обзавестись своим ЖЖ нашего героя. Об этом мы можем узнать из его первых записей. Вот что мы можем прочитать 1 октября 2005 года:

"Сегодня наконец-то партийная ячейка выделила мне 3 интернет-карточки для проведения агитации по случаю конгресса оранжево-васильковой чумы.

Решил открыть себе журнал на Livejournal.com. Говорят, что он очень популярен среди молодёжи, особенно купленной западом."

На следующий день мы можем узнать, что наш герой является непосредственным участником событий, которые произошли во время проведения Конгресса демократических сил в октябре месяце прошлого года, а именно: появление у входа в здание гомосексуалистов.

"Чёрт... Лак дня ногтей до сих пор не смывается. Надо было не выпендриваться, а просто наклеить накладные. Вот сижу теперь мучаюсь... Никакой растворитель их не берёт. Одно радует – акция прошла удачно. Звонила мама. Сказала, что за сегодня видела меня по телевизору раз 10. Я уже почти телезвезда :)"

Но, не единым Конгрессом живы патриоты! Жизнь их наполнена трудовыми буднями:

"Узнал, что наш отряд едет на сельско-хозяйственные работы в Витебскую область в какую-то глухую деревню. Ужасно... Две недели не разгибая спину перебирать картошку, в то время как оппозиционные козлы пьют халявное пиво и трахают проститутку. Вот бы их всех на работы!!!

Посмотрел вечерний выпуск "Панорамы". Настроение слегка улучшилось..."

Также о пристрастиях в плане источников получения информации мы можем узнать из следующего:

"Купил сегодня в ларьке пару опповских газет ради интереса. Долго плевался. Как такая крамола до сих пор может выходить в нашей стране?!?! Меня возмущает тот факт, что их до сих пор не закрыли! В последнем выпуске "СБ" была

ратья и поблагодарил меня за бдительность."

И что отвечает на это другой, не менее патриотичный товарищ eleon:

"Стыдно, товарищ, стыдно. Вместо того, чтобы объяснить однокласснику всю непатриотич-

«ЗА Беларусь» и совесть за дотации из госфондов, использованы фотографии из фотоархива Товарища BRSM.

Сяржук ЛАЗЕНКА

РАЗАМ ДЛЯ ПТУШАК І ЛЮДЗЕЙ

ГРАМАДСКАЕ АБ'ЯДНАННЕ "АХОВА ПТУШАК БАЦЬКАЎШЧЫНЫ" ЎТВОРАНА ў 1998г. З'яўляецца афіцыйным партнёрам міжнароднай арганізацыі па ахове птушак BIRDLIFE INTERNATIONAL. ГАЛОУНАЯ МЭТА – ЭКАЛАГІЧНАЯ АСВЕТА І АХОВА БІЯРАЗНАСТАЙНАСЦІ БЕЛАРУСІ.

Працягнем тэму адпачынку на прыродзе. Акрамя пікніку дзе-небудзь у заграаддзі шмат людзей, звычайна мужчынаў, бавяць свае выходныя ў пошуках лепшага клёву. Я кажу аб рыбацкіх. Гэты занятак разам з паляваннем даўно стаў традыцыйным і масавым у нашай краіне. Тысячы рыбакоў кожны выходныя адпраўляюцца адвесці душу на які-небудзь кормны вадаём. А якая радасць узнікае ў паляўнічых, калі пачынаецца так званы "сезон палявання".

Дык вось, на Захадзе да гэтых адпачынкаў у прыродзе даўно далучыўся і BIRDWATCH. У сціплым перакладзе – "назіранне за птушкамі".

У выходныя вялікая колькасць людзей выязджае на прыроду, каб... паназіраць за птушкамі. Для гэтага дастаткова мець бінокль і палявы вызначальнік птушак, і ты можаш гадзінамі назіраць за штодзённымі клопатамі шматкаляровага птушынага свету.

З мэтай дапамачы людзям у вызначэнні птушак, паглыбіць веды аб пярнатых жывёлах, а таксама з мэтай навуковага даследавання птушынага свету і ўзнікла сусветная арганізацыя – BIRDLIFE INTERNATIONAL, якая складаецца з прыродаахоўных арганізацыяў больш за 100 краінаў свету. Пад эгідай гэтай арганізацыі і была створана "Ахова птушак Бацькаўшчыны" (АПБ). У гэтым годзе арганізацыя атрымала статус афіцыйнага партнёра BIRDLIFE INTERNATIONAL у Еўропе. Такое павышэнне статусу – вельмі значная адзнака паспяхова дзейнасці.

ду; займаецца выдавецкай і кінематаграфіскай дзейнасцю. Нельга не адзначыць нацыянальны чэмпіянат па спартыўнай арніталогіі (арніталогія – навука аб птушках), які ўжо 2 гады паспяхова праходзіць у нашай краіне.

Касцяк арганізацыі складаецца не толькі з грамадскіх дзеячоў, а ў большасці з навукоўцаў-арнітолагаў, таму на значнае месца ста-

Чым жа займаюцца сябры гэтай арганізацыі? Перш за ўсё – грамадская дзейнасць. АПБ кожны год праводзіць розныя конкурсы, такія як "Птушка года" (конкурсы малюнкаў, фотаздымкаў, казак), фотаконкурсы; акцыі, накіраваныя на ахову навакольнага свету ("Дзень жураўля", восеньскія дні назірання за птушкамі, "Лепей журавель у небе, чым чучала ў руках" і інш.); арганізоўвае летнікі для моладзі па вызначэнні птушак, штотыднёвыя навуковыя выезды ў прыро-

расці дзейнічае Заходне-Палескае рэгіянальнае аддзяленне ГА "Ахова птушак Бацькаўшчыны".

Дарагі чытач! Пры жаданні, ты таксама можаш далучыцца да ахоўнікаў птушак і ўвогуле да "зялёнага руху", каб разам вырашаць экалагічныя праблемы нашай Радзімы.

Тэлефон для сувязі знаходзіцца ў рэдакцыі "Дзедзіча".

Юра БАКУР
Фота аўтара

ЖЫЦЦЁВАЕ АСЯРОДДЗЕ

– ПАЕХАЛІ У НЯДЗЕЛІ НА ПРЫРОДУ – ПРАПАНОЎВАЮЦЬ МАЕ ЗНАЁМЫЯ, АЛЕ Я АДРАЗУ Ж АДМАЎЛЯЮСЯ.

У памяці ўсплываюць апошнія пасядзелкі на гэтай самай "прыродзе". Спачатку – шашлык, вогнішча, гарэлка; потым – смецце вакол усяго лагера, розныя песні, часам, нават, пад гітару. Але гэтыя песні часцей паходзяць на конкурс "хто мацней крыкне". Я не крытыкую людзей, хто ў свае выходныя хоча вырвацца за горад, падыхаць свежым паветрам, адпачыць у кампаніі сваіх сяброў, але для мяне паняцце "адпачынак на прыродзе" трохі вышэйшае.

Прырода – гэта асяроддзе, якое акаляе цябе, са сваёй сукупнасцю жывёльнага, расліннага і іншых светаў. Усё жывое. І трэба, на маю думку, да ўсяго, што цябе акаляе, адносіцца з павагай. Мне часам сорамна за сваіх сяброў, галасы якіх разносяцца па ўсім начным лесе. Мне сорамна менавіта перад прыродай, якой не даюць адпачыць перад новым каляровым днём жыцця.

Зліцца з прыродай; адчуць, што ты – частка яе, а не таго жале-законнага свету, які стварыў чалавек; увабраць у сабе ўсю прыгажосць чароўнага наваколля – гэта і ёсць сапраўдны адпачынак у прыродзе. Не важна, што гэта – возера, лес, поплаў, рачулка. Большасць з вас мае свой прыродны куток, куды вы з задавальненнем прыязджаеце, сапраўды адпачываеце і ніколі не шкадуеце, што змарнавалі свой вольны час на адпачынак.

Я з павагай адношуся да тых, хто не толькі адпачывае, але і робіць нешта для таго, каб упрыгожыць навакольны краявід. Адначасова не разумею тых людзей, якія пастаянна імкнуча што-небудзь пашкодзіць у месцах адпачынку.

Вялікі дзякуй "зялёным": экалага-турыстычным арганізацыям ці проста ініцыятывам, якім не ўсё роўна, што творыць з жывой прыродай чалавек, якія імкнуча добраахвотна і безкарэсліва дапамагчы дзікаму жыццю.

Любіце прыроду, беражыце тое, што засталося ад руйнуючага прыродакарыстання!

Юра Бакур

ДАРЭЧЫ

Дзве бландзінікі накіраваліся ў паход. Бліжэй да ночы яны вырашылі паставіць намёт. Адна гаворыць:

- Намёт трэба паставіць на абочыне дарогі.

- Ты што, дурніца? - кажа другая. - Трэба ставіць на сярэдзіне дарогі: там жа роўнае месца.

Так і зрабілі. На наступную раніцу яны прачынаюцца і бачаць на ўзбочыне перакулены гурзавік. Другая гаворыць:

- Вось бачыш! А калі б мы зрабілі па-твойму, ён бы нас раздавіў!

WHO IS MILINKEVICH?

(Заканчэнне. Пачатак на с. 1)

- Добрый день Уважаемый Александр Владимирович. У меня следующий вопрос. Во время посещения Вами Сморгони и Ошмян ваши избиратели посоветовали Вам признать все плюсы текущей власти. Цитирую: "Усе роўна вы лепшыя, але прызнайце ўголас плюсы ўлады, знайдзіце ў сабе мужнасць адначыць тое, што ўлада зрабіла і захавала, і адразу ж прапануйце шляхі паляпшэння, прапануйце перспектыву. Мы – за Вас." (с) milinkevich.org. Я полностью согласен с этим высказыванием и поэтому прошу Вас назвать те плюсы (именно плюсы) текущей власти. За-

няя таямніцы. Але дзеянні ня будуць стандартнымі.

А якая розніца, за каго ты? Выбараў-та ня будзе! Іх ужо няма: няма прапарцыйнага доступу да СМІ, няма кантролю ў камісіях, подпісы за галоўнага прэтэндэнта збіраюць дворнікі ў спэцоўках, уласна галоўны прэтэндэнт ідзе на выбары ня маючы на гэта права... Чаго ты даможася, апусьціўшы паперку ў скрыню? Іх нават лічыць ня будуць. Чаго ты даможася, падыграўшы махлярам? Што здарыцца пасля абвешчэння вынікаў з экрану на Кастрычніцкай плошчы: Лукашэнка 82%, Мілінкевіч 4, ...? Натойп узвье і ўзрые сквэр перад рызыдэнцыяй?

Ці ня вытрымаюць нэрвы ў Джорджа Буша і ён пусьціць ракету?

Мы не працуем, каб вуснамі Ярмашынай нам сказалі, што мы прайгралі. Мы ўсе рэалісты. Мы цвёрда стаім на зямлі. Наша мэта – змяніць настрой грамадства. Даказаць, што цяперашняя ўлада дэмакратычныя выбары выйграць ня можа. Людзі павінна выйсці 19-га з зусім іншым настроем. Раней ня верылі – цяпер вераць. Раней ня ведалі - цяпер ведаюць.

Добры дзень. 1)Вашы адносіны да чуткаў, што дзяржава закупіла спецабсталяванне для цензуры Інтэрнету? У Кітаі такая сістэма працуе, бла-

куюцца ўсе апазіцыйныя сайты. 2)Ці хапае вам часу, каб наведваць Інтэрнет?

1) Гэтыя чуткі ідуць даўно. Я думаю, што ўладзе нават цензура ў Інтэрнеце ўжо не дапаможа. Улада сама сябе ліквідуе. І той жах, у якім яна знаходзіцца, гэта ўжо сьмерць.

2) Я гляджу многія сайты. Цяпер больш за ўсё чытаю сайты пра палітыку. Менш за ўсё хаджу на ўласны сайт.

Г-н Мілінкевіч, после вашего прихода к власти, какая политика будет приоритетна для вас: на Запад - к Евросоюзу, или вновь будем подписывать братские договоры с Россией? Кстати, привет вашему сыну - Витавту. Спасибо. Андрей. Гродно.

Политика будет очень простой – она будет про-белорусской. Мы будем дружить и с Западом, и с Россией, и с другими странами, но прежде всего думать о своей стране.

Самае галоўнае - давесьці СВАЕ лічбы, а не афіцыйныя. Як вы будзеце даносіць інфармацыю 20 сакавіка і ў наступныя дні?

Тымі сродкамі, якія ў нас ёсць: Інтэрнэт, улёткі, газеты, якія ў нас існуюць, бюлетэні па рэгіёнах.

Спадар Аляксандр! Маю такое пытанне да Вас. Ваш першы афіцыйны візіт як кіраўніка дзяржавы! І чаму менавіта туды? Павал, Мінск Першы візіт пасля абрання на КДС, быў ні на Ўсход, ні на Запад. Гэта быў візіт у Чэхію. Да народу, які вызначыў са сваёй свабодой. А якім будзе візіт? Вызначымся. Але я думаю, гэта будзе візіт у краіны, якія нам самыя блізка.

Дзень добры! Якую карысць Вы бачыце ад расейскіх ваенных баз на тэрыторыі Беларусі? Навошта беларусам саюз з Расеяй?

Калі Беларусь хоча быць сапраўды нейтральнай, яна не павінна мець ніякіх базаў. Але ў палітыцы ня трэба рэзкіх крокаў. Мы ня будзем гаварыць "базы – вон!", а сядзем за стол перамоваў і будзем весці перамовы з улікам беларускіх інтарэсаў.

Gospodin Milinkevich, Gotovi li vi protivostoyat vozmozhnblm specoperaciam rossiskix specsluzhb: Rossikii omon na ulitsax Minska v den' i posle viorov, perrekitie avto i zheleznodorozhnogo dvizhenia v storony Minska? Vozmozhnen li rasstrel "Belorusskogo Maidana" vlastiami? Igor, USA

Российского ОМОНа не будет на улицах Минска. Власть давно подготовила свой ОМОН в достаточных количествах. Я уверен, что офицеры никогда не выполнят преступный приказ. Если прольется хоть капля крови, то власть понесет за это полную ответственность.

Спадар Аляксандр адкажыце калі ласка шчыра на пытанні. Калі вы пераможаце на выбарах: 1 Ці будуць скасаваныя дамовы паміж Расеяй і Беларуссю. Найперш інтэграцыйная? 2 Ці будзе неадкладна вернутая нацыянальная сымболіка і дзяржаўнасць беларускай мовы, як адзіная? 3 Ці будзе вернутая канстытуцыя 94-га году наогул? 4 Ці распачнецца працэс беларусізацыі школы і інш. сфэр грамадскага жыцця? 5 Ці адбудзецца судовое разьбіральніцтва над Лукашэнкам і падазраванымі ў зьнікненні палітыкаў і журналістаў?

1) Гэта пытаньне не вырашаецца адным указам. Гэтае пытаньне трэба вырашаць за сталом перамоваў.

2) Несумненна будзе вернута, але спачатку трэба зрабіць вельмі добрыя перадачы ў газэтах, на радыё, расказаць праўду пра яе. Тады большасць насельніцтва з радасцю прыме яе.

3) На жаль, зараз гэта не магчыма, таму што прынята многа законаў, якія абапіраюцца на новыя рэдакцыі Канстытуцыі. Мы павінны будзем напісаць новую Канстытуцыю, абмеркаваць яе і прыняць яе на рэфэрэндуме

4) Абавязкова будзе вяртаньне беларускай мовы на належныя ёй пазыцыі. Але мы зробім гэта бяз гвалту.

5) Гэта справа незалежнага следзтва і незалежнага суду.

Як вядома, кожнаму кандыдату павінны быць прадстаўлены роўныя магчымасці да доступу да СМІ. Гэта азначае, што вы проста зможаце агучыць у дзярж.СМІ сваю прадвыбарную праграму ў адведзены час, ці, акрамя таго, інфармацыя пра вас, вашу дзейнасць павінна будзе прысутнічаць у выпусках "нашого времени", "панарамы", "СБ"...?

Роўнасьці ўжо сёння няма. І ў час агітацыі яе будзе. Але мы сёння перахапілі ініцыятыву, дзякуючы велізарнай колькасці паездак па краіне і актыўнай працы нашай ініцыятыўнай групы. Я адчуваю, што на Беларусі ёсць стан чаканьня пераменаў. І таму нашая праца значна больш плённая, чым у 2001 годзе.

Сайт Свабоды атрымаў 268 пытанняў. 3 прычынаў абмежаванага часу, мы заканчваем нашу вэб-канфэрэнцыю. Сачыце за навінамі на svaboda.org. Вэб-майстра

Для мяне самае добрае ўражаньне, што амаль не было пытанняў пра мяне як асобу. Пытанні былі пра стратэгію, тэхналогію перамогі. Відэаць, мы добра папрацавалі. Зьяўляецца ўпэўненасць у саміх пытаннях. Дзякуй усім.

І апошнія словы: Можам! Пераможам!

www.svaboda.org

А. Мілінкевіч з жонкай Інай вітаюць сваіх прыхільнікаў ля Палаца Рэспублікі, дзе 17 лютага праходзіла рэгістрацыя кандыдатаў у прэзідэнты. А. Лукашэнка пакінуў Палац праз запасны выхад.

ранее благодарен за ответы. Мой голос за Вас. Святослав.

1) Ня трэба мець мужнасці, каб прызнаваць, што кожная ўлада робіць і карысныя, і шкодныя рэчы. Што да плюсаў, краіна не распрададзеная. Хаця магла б быць бандыцкая прыватызацыя. Мы прыватызацыю будзем рабіць асьцярожна. Другое, у краіне няма шырокага беспрацоўя, хаця прыхаванае беспрацоўе ёсць. Своечасовую выплату пэнсій я не лічу заслугай улады – гэта абавязак уладаў. Чыстата ў гарадох – гэта добра, хаця часта гэта "пацёмкінскія вёскі".

Што асабліва вы збіраецеся рабіць калі грамадзяне выйдучь на вуліцы сталіцы ў час абвешчэння рэзультатаў выбараў, і гэтае мірнае насамрэч дзеянне будзе жорстка падаўлена міліцыяй і ўнутранымі войскамі? (Такі варыянт А.Г. абавязкова заставіць пры сабе калі агучыць велізарныя вынікі сваёй "элегантнай" перамогі, бо сапраўдны народ яго падтрымаў, а на плошчы проста купка п'яных хуліганаў).

Ні запалохавае, бо сам надзвычай моцна баіцца. Я буду разам з тымі, якія выйдучь. Я буду разам зь імі патрабаваць, каб мы жылі па дэмакратычных законах. Я нікуды не сыйду.

Пытаньне на SMS "Свабоды":

Шаноўны спадар Мілінкевіч. Маю 2 пытанні: 1. Усім вядома як збіраецца падлічваць галасы Лукашэнка. Такім чынам, якімі будуць вашы дзеянні адразу пасля падліку галасоў? Вельмі не хочацца ад вас чакаць так званнага стандартнага сцэнарыя".

1. Яшчэ перад падлікам галасоў будуць дзеянні з нашага боку. Я не хачу выдаваць стратэгію

ДАРЭЧЫ

Навіны рынку праграм: выйшла расейская версія Windows XP у перакладзе Гобліна.

- Я жаніцца хачу.
- Дык жаніся, хто табе не дае?
- Ніхто!!!

Святкаванне дня народзінаў. Першы тост павінен сказаць (і потым, натуральна, выпіць) абсалютна няп'ючая лепшая сяброўка імянінныцы. Ну, падымаецца гэтая дзяўчына з кілішкам чагосьці там спіртнога і выдае:

- Ой, вы ведаеце, я ніколі ў рот не брала... Паўза. Народ маўчыць. І тут нейкі дзядзька, жадаючы ўлагодзіць няёмкасць, супакойвае:
- Ды я таксама нячаста бяру, але сёння можна...

- Беларусь - краіна загадкавая.
- Чаму?
- А дзе ты бачыў дзяржаву, названую ў гонар трактара?

Калі мужчына згаджаецца з жанчынай - то альбо ён яе кахае, альбо яму "да лямпачкі".

У кабінет акушэра, павольна перасоўваючы незгібаемыя ў каленях ногі, заходзіць хлопеч: - Доктар, мяня зараз ледзь не збіла машына, і я са страху, здаецца, радзіў!
- Гэта немажліва - вы ж мужчына!
- Так, але я ж "блакітны".
- Усё роўна, мужчына не можа нарадзіць!
- Што ж тады ў мяне ў нагавіцах?..

Начальнік - падначаленаму:
- Чаму вы спазніліся на работу на 2 гадзіны?
- Еду ў трамваі, гляджу - рэклама антэны "Джэ-нерал", прачытаў і вырашыў вярнуцца.
- І што ж там такога напісана, каб не пайсці на працу?!
- «У твайго суседа ўжо стаіць».

Калі ўвесь час хацець - часу магчы ўжо не застаецца.

Жаночы савет - гэта такі орган, куды ўваходзіць як мінімум тры члены...

Сядзела ў хаце, глядзела ў вакно, дзяўчаты ў двары курылі траву. Потым прыехала міліцыя і іх забрала. Цяпер пакутую - з аднаго боку, я пазбавіла іх ад наркотыкаў, а з другога - з кім жа я буду гуляць, наперадзе ж цэлае лета...

- Шаноўная паненка, што вам больш падабаецца, ронда ці менюэт?
- А ронда гэта куды?

Калі не можаш забіць ворага - пасябруй з ім, тады ты зможаш забіць сябра...

Эстонскія кулінары вынайшлі павольнараспшчальную каву...

Калекцыянер старадаўніх кніг запытвае ў свайго сябра, ці няма ў яго кніг такога кшталту.

- Цяпер ужо няма, - адказвае сябар, - тыдзень таму я выкінуў біблію, якая валялася ў мяне невядома колькі часу, здаецца гэта было выданне... Гут... як яго... Гутэн...

- Гутэнберга? Ты выкінуў біблію Гутэнберга? Ды гэта ж першая з друкаваных кніг! За адзін асобнік гэтага выдання даюць 4 мільёны даляраў!

- Ну, за маю, мяркую, ніхто б і гроша не даў, бо нейкі мудац спісаў у ёй усе палі... Здаецца, яго звалі Марцін Лютэр...

Адна бландзінка пытае ў другой:

- Пра што ты марыш?
- Я мрою сустрэць фею, якая падорыць мне сто тысяч даляраў.
- А чаму не мільён?
- Ну, мільён - гэта не рэальна.

Бландзінка:
- Я думала, што мянцэ зубную пасту карысна для зубоў, але мой стаматолаг сказаў, што, аказваецца, іх трэба яшчэ і чысціць.

Жанчына на прыёме ў стаматолага мужчынскага пола. Ляжыць на крэсле, рот у замарозцы, доктар штоосьці старанна свідруе. Тут у пацыенткі пачынае разрывацца мабільнік.

Пасля пятага званка ўрач не вытрымлівае: шалёна хапаецца за трубку:

- Алё!!!
- Алё!!! (таксама мужчынскі голас).
Урач: - Ты хто?!!
- Муж!!!
- Слухай, муж, я зараз кончу, яна сплюне і ператэлефануе!!!

"Прэзідэнт зрабіў траціну дэпутатаў жанчынамі".
А.Морава, міністр працы РБ.

Калі вы набудзеце ў нас табурэтку - то ў падарунак атрымаеце вярочку і мыла.

Маленькая дзяўчынка нечакана забягае ў спальню бацькоў і бачыць, што маці сядзіць на бацьку:

- Што гэта ты робіш, мама?
- Бачыш, Марыська, у таты вельмі вялікі живот. Я яму раблю адмысловы масаж, каб живот стаў меншы.
- Тады ты дарма стараешся; калі ты сыходзіш на працу, прыходзіць суседка і яго па новай надувае.

Калі вы запрасілі дзяўчыну карміць рыбак, а акварыума ў вас ніколі не было, адчыніце хаця б банку шпротаў. Звычайна, пакрышыўшы туды хлеба, дзяўчаты пачынаюць здагадавацца, навошта іх паклікалі.

ЗША. Сядзіць расейскі разведчык з агентам на лаўцы. Той і кажа:

- Паслухай, я табе перадаў сакрэтную інфармацыю! Гэта што, значыць - я шпіён?!
Той яго суцяшае:
- Ды не, шпіён гэта я... А ты проста здраднік...

У старажытнасці, калі захопнікі бралі штурмам горада, яны забівалі мужчын і гвалцілі жанчын. Менавіта таму гордыя, але жыццелюбівыя шатландцы пачалі насіць спадніцы.

- Жонка, я заўтра з суседам на рыбалку пайду?
- Гэта з якім, дарагі?
- з Сымонам.
- Толькі не з ім!
- Чаму?!
- Бо мне дома зусім сумна будзе...

- Скажыце, у вас булачкі салодкія?
- У нас і паміж булчак някісла...

Вядомая прыказка: хто не рызыкне, той не п'е шампанскага. З яе зусім лагічная выснова: хто п'е шампанскае - той рызыкне.

Анджэле Дэвіс у СССР дужа спадабаўся фільм "Чапаеў". Асабліва месца "вось усіх белых выражам, і настане шчаслівае жыццё!"

Што гаворыць дзяўчына пасля першай ночы з мужчынам?

Англічанка прачынаецца, запальвае цыгарэту, штурхае спячага партнёра і кажа: "Цікава, што б сказала мая мама, калі б даведалася, што я палю?" Французжанка прачынаецца, штурхае партнёра і кажа: "Хлопец, як цябе завуць?"

Расейка прачынаецца, штурхае партнёра і кажа: "Вань, а Вань, давай ажэнімся, а?"

Два сібіракі ловяць рыбу. Адзін прамаўляе:
- Кепска.
Мінае паўгадзіны, другі пытае:
- Што кепска?
Яшчэ праз паўгадзіны першы адказвае:
- Кепска, што ты з майёй жонкай спіш.
Праз паўгадзіны другі кажа:
- Не зразумееш вас. Табе не падабаецца, а яна ў захапленні...

Першы:
- А вось бы накупіць кітайскіх гадзіннікаў па танных коштах, на машыне часу махнуць ў мінулае год на 20, там іх загнаць па высокіх коштах і накупіць на атрыманыя грошы даляраў па 60 капеек!

Другі:
- Альбо лепш вынайсці такую машыну, як Ксеракс, толькі для прадметаў, а потым узяць кавалак золата, і ксерыць яго, ксерыць!

Трэці (галоўны):
- Так, шаноўныя міністры... яшчэ будуць прапановы па аздараўленні эканомікі?

Віця вельмі хацеў ровар. А тата аказваецца патраціў усе грошы на сваю сакратарку. Віця нічога не сказаў тату. "н сказаў маме. А мама нічога не сказала Віцю.

Яна сказала тату. А тата нічога не сказаў ні маме, ні Віцю.
"н проста набыў ровар і надзеў яго Віцю на галаву.

№1 ДЗВЭДЗІЧ
ІНФАРМАЦЫЙНА-АНАЛІТЫЧНЫ БЮЛЕТЭНЬ
ЛЮТЫ 2006
ПРЫ ВЫКАРЫСТАННІ МАТЭРЫЯЛАУ БЮЛЕТЭНЯ СПАСЫБНЫ НА НЯРЫНЦУ ЛЕДВАРКОВЫЯ
Рэдакцыйны зборнік не падлігчыць мурманскім і ў іх і друкаваць артыкулы для лобнай паліцыі

Заснавальнік Інцыпты, чыя група маладз
Распаўсюджванне бясплатна на трымаў зматрачага вярстання
Падпісані у друк: 22.02.2006 у 18⁰⁰
Наклад: 500 асобнікаў і адрукаваных на вярстанне

Галоўны рэдактар: Доктрын Л. Іванск
Рэдакцыйная калегія: А. Іска М. Імога Д. Змітрай М. Адыя
С. Яцкей, С. Яркук, Ю. Рась
Адказны сакратар: А. Іскаўсць Верстка: Б. Дзеша

Кантакты тэлефон: (0152) 25-68-32 (029) 560-57-41 1029, 725-15-33
E-mail: dzedzich@dzedzich.org, info@dzedzich.org